

MUSIIKIN LUKIODIPLOMIN OHJEET

lukio-opintonsa 31.7.2016 jälkeen aloittaneille opiskelijoille

© Opetushallitus

Määräykset ja ohjeet 2017:6a

ISBN 978-952-13-6364-1 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-8888 (pdf)

Taitto: Grano Oy

www.oph.fi

Voimassaoloaika: 15.5.2017 alkaen toistaiseksi

Nuorten lukiokoulutuksen järjestäjille

MUSIIKIN LUKIODIPLOMIN OHJEET

Opetushallituksen päättämiin Lukion opetussuunnitelman perusteisiin 2015 sisältyy valtakunnallisena soveltavana kurssina suoritettava musiikin lukiodiplomi (Opetushallituksen määräys 27.10.2015 nro 60/011/2015). Opetushallitus antaa musiikin lukiodiplomin suorittamisesta liitteenä olevan ohjeen, joka koskee lukio-opintonsa 31.7.2016 jälkeen aloittaneita nuorten lukiokoulutuksen opiskelijoita.

Lisätietoja ohjeesta saa tarvittaessa Opetushallituksesta.

Pääjohtaja

Olli-Pekka Heinonen

Opetusneuvos

Eija Kauppinen

LIITE

Musiikin lukiodiplomin ohjeet
lukio-opintonsa 31.7.2016 jälkeen aloittaneille opiskelijoille

SISÄLTÖ

1	LUKIODIPLOMIN SUORITTAMISEN LÄHTÖKOHTIA	.6
1.1	Lukiodiplomin järjestäminen lukiossa	6
1.2	Lukiodiplomin suorittaminen osana lukio-opintoja	6
2	MUSIIKIN LUKIODIPLOMIN SUORITTAMINEN	.7
2.1	Musiikin lukiodiplomin suorittaminen osana lukio-opintoja	7
2.2	Musiikin lukiodiplomi on näytesalkku	7
2.3	Näytesalkun osat	8
3	MUSIIKIN LUKIODIPLOMIN ARVIOINTI	.10
3.1	Lähtökohtia lukiodiplomin arvioinnille	10
3.2	Musiikin lukiodiplomin arviointi	10

1 LUKIODIPLOMIN SUORITTAMISEN LÄHTÖKOHTIA

1.1 Lukiodiplomin järjestäminen lukiossa

Lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen (942/2014) mukaan lukion soveltaviin kursseihin voivat kuulua eri aineissa ja aineryhmissä suoritettavat lukiodiplomit. Opetushallitus on laatinut näihin kursseihin valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet, joiden mukaan lukiodiplomikurssit kuvataan lukion opetussuunnitelmassa. Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti lukiodiplomeja on mahdollista suorittaa valtakunnallisena soveltavana kurssina kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa. Opetushallitus antaa ohjeet kunkin lukiodiplomin suorittamisesta. Mikäli lukiodiplomeja on koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukaan mahdollista suorittaa lukiossa, niitä suoritetaan Opetushallituksen antamien ohjeiden mukaan. Koulutuksen järjestäjä päättää lukion opetussuunnitelman ja lukiodiplomiohjeiden pohjalta valtakunnallisen soveltavan kurssin käytännön järjestämisestä.

Näitä lukiodiplomiohjeita noudatetaan silloin, kun lukiodiplomeja suorittavien opiskelijoiden lukio-opinnot järjestetään 31.7.2016 jälkeen käyttöön otetun lukion opetussuunnitelman mukaan.

1.2 Lukiodiplomin suorittaminen osana lukio-opintoja

Lukiodiplomin suorittamisen edellytyksenä on, että opiskelija on suorittanut pohjakursseina määrätyn määrän kyseisen aineen tai aineryhmän lukiokursseja. Lukiodiplomin suorittamisen järjestäminen on lukiolle vapaaehtoista, samoin kuin osallistuminen on opiskelijalle vapaaehtoista. Osallistuminen lukiodiplomin suorittamiseen on opiskelijalle maksutonta mahdollisia tarvikekustannuksia lukuun ottamatta.

2 MUSIIKIN LUKIODIPLOMIN SUORITTAMINEN

2.1 Musiikin lukiodiplomin suorittaminen osana lukio-opintoja

Musiikin lukiodiplomin suorittamisen edellytyksenä on vähintään neljän musiikin lukiokursin suorittaminen. Näiden lisäksi koulu voi järjestää myös erillisen lukiodiplomikurssin, jolla kootaan näytesalkku tai viimeistellään näyte- tai projektityö. Opiskelijoille tiedotetaan lukiodiplomista jo lukion alkaessa. Lukiodiplomityön jättämisajankohdasta tai suorittamisesta päätetään koulukohtaisesti niin, että arvioinnille jää riittävästi aikaa. Arvioinnista annetaan numeroarvosanan lisäksi myös sanallinen arvio, joka liitetään opiskelijalle palautettavaan diplomityöhön. Lukiodiplomitodistukseen merkitään työn sisältö.

Musiikin lukiodiplomi perustuu lukion musiikinopetuksen tavoitteisiin ja sisältöihin sekä opiskelijan lukioaikaiseen musiikinopiskeluun. Lukiodiplomin suorittaminen on osoitus erityisestä harrastuneisuudesta musiikissa ja musiikillisesta erityisosaamisesta.

Koulun ulkopuolinen musiikin harrastustoiminta voi näkyä ja kuulua musiikin lukiodiplomin näytetöissä.

Kun opiskelija suorittaa musiikin lukiodiplomin, opiskelija käyttää muualla hankkimiaan taitoja ja tietoja lukion musiikinopetukselle asetettujen tavoitteiden suuntaisesti koulun musiikkitoiminnassa. Koulun ulkopuoliset musiikkisuoritukset eivät sellaisinaan vielä riitä musiikin lukiodiplomisuoritukseksi, sillä musiikin lukiodiplomin lähtökohtana ovat lukion musiikinopetuksen tavoitteet ja sisällöt.

2.2 Musiikin lukiodiplomi on näytesalkku

Musiikin lukiodiplomi on näytesalkku. Sen perustana on opiskelijan koko lukioaikainen musiikinopiskelu. Lukiodiplomi voi olla näytesalkku lukio-opintojen osana toteutetusta *A. musiikkiprojektista* tai se voi olla näytesalkku *B. lukioaikaisesta musiikkitoiminnasta*.

A. Musiikkiprojektin toteuttaminen ja näytteiden valinta

Opiskelija valmistaa yksin tai ryhmässä musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa osoittavan projektin, joka sisältää seuraavia osa-alueita:

- laulaminen ja soittaminen
- luova tuottaminen, kuten säveltäminen, sovittaminen ja improvisointi, taiteiden tai oppiainesten välinen yhteistyö
- musiikin kuuntelu ja analysointi, musiikista kirjoittaminen

Musiikista kirjoittaminen voi olla projektin osa, mutta se ei kuitenkaan yksin riitä projektin sisällöksi.

Musiikkiprojekti voi olla esimerkiksi pienimuotoinen konsertti, itse tehty tallenne tai jokin monitaiteellinen kokonaisuus. Lukiodiplomin toteutuksessa voidaan hyödyntää eri tavoin teknologian tarjoamia mahdollisuuksia. Valmiin tuotoksen laajuus riippuu osa-alueiden painotuksista. Esimerkiksi sävellysprojehti voi olla kestoltaan jo olemassa olevan musiikin esittämiseen painottuvaa projektia suppeampi. Projektin perusteltu rajaaminen on sen onnistumisen merkittävä kriteeri.

Musiikkiprojektista tehdään ääni- ja/tai kuvatallenne. Jos kyseessä on sävellysprojehti, tallenteen voi korvata osittain tai kokonaan sävellysten nuoteilla. Lukiodiplomin suorittaja valitsee näytesalkkuunsa näytteen tai näytteitä musiikkiprojektistaan. Näytesalkkuun valittujen näytteiden eli arviotavan soivan materiaalin enimmäiskesto on 20 minuuttia.

Kun suorittaja tekee projektin ryhmätyönä, on hänen tuotava kirjoitelmassa selkeästi esiin oma osuutensa projektissa. Näytesalkku on aina henkilökohtainen.

B. Lukioaikainen musiikkitoiminta ja näytetöiden valinta

Opiskelija suorittaa lukiodiplomin kokoamalla näytesalkkuun näytetöitä lukioaikaisista musiikkiopinnoistaan ja -toiminnastaan. Opiskelija kokoaa näytesalkkunsa siten, että se sisältää 3 näytetyötä, jotka edustavat jotakin tai joitakin seuraavista osa-alueista

- laulaminen ja soittaminen
- luova tuottaminen, kuten säveltäminen, sovittaminen ja improvisointi, taiteiden tai oppiaineiden välinen yhteistyö
- musiikin kuuntelu ja analysointi, musiikista kirjoittaminen.

Näytetyöt voivat olla esimerkiksi kuva- ja äänitallenteita, partituureja tai nuotteja, raportteja, esitelmiä, kirjoituksia yms. Näytesalkku voi sisältää sekä yksilö- että ryhmätöitä. Osan näytetöistä on oltava soivassa muodossa, kuten esimerkiksi ääni- tai kuvatallenteena. Sävellystyöhön painottuvassa näytesalkussa tallenteen voi korvata osittain tai kokonaan sävellysten nuoteilla. Mikäli diplomin tekijän henkilökohtainen musiikillinen osuus ei tule näytetöistä selkeästi ilmi, näytetöiden kirjalliseen esittelyyn kiinnitetään erityistä huomiota. Näytesalkku on aina henkilökohtainen.

2.3 Näytesalkun osat

Musiikin lukiodiplomin muodostavassa näytesalkussa on neljä osaa ja mahdolliset liitteet. Näytesalkun osat ovat 1) musiikillinen omaelämäkerta 2) kirjoitelma musiikkiprojektin näytteistä tai lukioaikaisen musiikkitoiminnan näytetöistä 3) yhteenveto 4) arvioitsijoiden lausunto sekä mahdolliset liitteet. Näytesalkkuun liitetään luettelo sen sisällöstä.

Sisältö

1 Musiikillinen omaelämäkerta

- Opiskelijan henkilötiedot, nimi ja syntymäaika sekä lukion nimi
- Lukiossa suoritettut musiikin kurssit arvosanoineen
- Lukion ulkopuoliset musiikkiopinnot tai -harrastukset
- Vapaamuotoinen tiivis kuvaus musiikkiharrastuksesta

2 Kirjoitelma musiikkiprojektin näytteistä tai lukioaikaisen musiikkitoiminnan näytetöistä

Musiikkiprojektiin liittyvässä kirjoitelmassa opiskelija kuvaa musiikkiprojektin taustatekijöitä ja valmistumisprosessia sekä esittelee näytesalkkuun valitsemansa näytteet ja niiden valintaperusteet. Opiskelija myös arvioi omaa musiikillista edistymistään ja kehittymistään projektin puitteissa.

Lukioaikaiseen musiikkitoimintaan liittyvässä kirjoitelmassa opiskelija kuvaa valittujen töiden taustatekijöitä ja valmistumisprosessia sekä esittelee näytesalkkuun valitsemansa näytetyöt ja niiden valintaperusteet. Opiskelija myös arvioi omaa musiikillista edistymistään ja kehittymistään valittujen töiden puitteissa.

3 Yhteenveto

Yhteenvedossa opiskelija esittää kokonaisarvioinnin työstään ja kertoo lukiodiplomin teko-prosessin merkityksestä itselleen.

4 Arvioitsijoiden sanallinen arvio

Sanallinen arvio opiskelijan näytesalkusta sisällytetään salkkuun, kun arviointi on suoritettu.

Liitteet

3 MUSIIKIN LUKIODIPLOMIN ARVIOINTI

3.1 Lähtökohtia lukiodiplomin arvioinnille

Lukiodiplomin arviointi perustuu opiskelijan tai opiskelijoiden ryhmänä itsenäisesti toteuttamaan lukioaikaisen erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttöön. Opiskelijan toteuttama lukiodiplomi arvioidaan kokonaisuutena kurssin päätyttyä. Lukiodiplomin arvioinnissa annetaan palautetta lukiodiplomille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. (Lukion opetussuunnitelman perusteet 2015)

Lukiodiplomin suorituksen arvioi diplomin tekijän musiikinopettaja sekä yksi koulun ulkopuolinen musiikinopettaja tai muu musiikkialan asiantuntija. Lukiodiplomin suorituksesta annetaan numeroarvosana. Arvioinnissa käytetään asteikkoa 4–10. Arvosana 5 osoittaa välttäviä, 6 kohtalaisia, 7 tyydyttäviä, 8 hyviä, 9 kiitettäviä ja 10 erinomaisia tietoja ja taitoja. Hylätty suoritus merkitään arvosanalla 4. Näissä lukiodiplomin suorittamisen ohjeissa annetaan lukiodiplomin arvioinnin kohteet ja kriteerit arvosanoille 6, 8 ja 10.

Opiskelijalla on lukiolain mukaan oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi (Lukiolaki 23 §). Lukiodiplomien suoritusohjeita noudatetaan silloinkin, kun osa opinnoista suoritetaan muussa oppilaitoksessa.

Lukion valtakunnallisena soveltavana kurssina suoritettava lukiodiplomi merkitään lukiossa käytettäviin todistuksiin koulun opetussuunnitelman määrittelemällä tavalla, ja opetussuunnitelmassa on myös määriteltävä lukiodiplomikurssin mahdollinen sisältyminen oppiaineen oppimäärään. Valtakunnalliset soveltavat kurssit arvioidaan lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti suoritusmerkinnällä (S = suoritettu, H = hylätty).

Opiskelija saa todistuksen lukiodiplomistaan, kun hän on suorittanut lukion koko oppimäärän. Lukiodiplomitodistus on lukion päättötodistuksen liite, ja se merkitään kohtaan ”lisätiedot”. Lukiodiplomeissa käytetään Opetushallituksen tuottamaa yhtenäistä todistuslomaketta. Lukiodiplomitodistukset ovat lukioiden käytettävissä Suullisen kielitaidon arvioinnin koepanikin yhteydessä.

3.2 Musiikin lukiodiplomin arviointi

Musiikin lukiodiplomin arvioinnin kohteita ovat

- opiskelijan musiikillinen osaaminen
- näytteiden valinta / projektin eheys
- työn tavoitteellisuus
- prosessin kuvaaminen
- opiskelijan itsearviointi (ks. näytesalkun osa 3).

Lukiodiplomin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota näytesalkun musiikilliseen tasoon. Opiskelijan musiikillinen osaaminen voi ilmetä jonkin erityisalan tai instrumentin syvällisenä hallintana tai musiikillisena monipuolisuutena. Kirjalliset osuudet voivat vaikuttaa korottavasti tai laskevasti yhden arvosanan verran.

ARVIOINTIKRITEERIT

Arvosanan 10 (erinomainen) kriteerit

Projektityö tai näytesalkku muodostaa ehyen kokonaisuuden ja osoittaa diplomin suorittajan erinomaista musiikillista osaamista, oivaltamista, taiteellista omaperäisyyttä tai tutkijalle ominaista kriittisyyttä ja selkeyttä. Ytimekäs pohdinta osoittaa osaamisen syvyyden ja tekijän kypsyyden arvioida omaa suoritusta.

Arvosanan 8 (hyvä) kriteerit

Projektityön tai näytesalkun perusidea on havaittavissa ja osoittaa musiikkidiplomin suorittajan musiikillisen osaamisen. Ratkaisut ovat pääosin tavanomaisia ja sisältö on melko yksipuolinen. Prosessin ja työn pohdinta on suppeaa, mutta osoittaa kuitenkin suorittajan osaamisen.

Arvosanan 6 (kohtalainen) kriteerit

Näytesalkku sisältää kaikki vaaditut osat, mutta se on puutteellisesti toteutettu. Valitut näytteet tai näytetyöt eivät tuo esiin lukiodiplomin suorittajan erityistä musiikillista osaamista. Näytesalkun sisältö on hyvin yksipuolinen. Prosessin ja työn pohdinta on vaatimatonta.

Verkkajulkaisu
ISBN 978-952-13-6364-1
ISSN 1798-8888